

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a pártfogó ügyvéd által képviselt felperes által, a jogtanácsos által képviselt alperes ellen, közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Vas Megyei Bíróság 2009. június 29. napján kelt, 17.P.20.438/2008/18. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett 19. számú fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

Ítéletet:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítéltábla ügyvéd pártfogó ügyvéd részére 6.000 (hatezer) forint munkadíjat, 1.500 (egyezer-ötszáz) forint ÁFÁ-t, mindösszesen 7.500 (hétézer-ötszáz) forint munkadíjat állapít meg.

Az ítéltábla megkeresi a Győri Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy pártfogó ügyvéd részére a mindösszesen 7.500 (hétézer-ötszáz) forint ügyvédi munkadíjat az ellátmány terhére utalja ki.

A felmerült 900.000.- (kilencszázezer) forint fellebbezési eljárási illetéket és az állam által előlegezett 7500 (hétézer-ötszáz) forint költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I nd o k o l á s :

A Vas Megyei Bíróság 2009. június 29. napján kelt, 17.P.20.438/2008/18. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította. A pártfogó ügyvéd díját 14.400.- Ft-ban állapította meg, valamint intézkedett annak utalványozása iránt, továbbá megállapította azt is, hogy az elsőfokú eljárás illetékét az állam viseli.

A megyei bíróság által megállapított tényállás lényege szerint a felperes 1994. november 17. napján rokkantsági nyugdíj, valamint rendszeres szociális járadék iránti igényt nyújtott be. Az igénybejelentő lap 14. pontjában felsorolta a munkáltatói nevét, köztük feltüntette az "A" Intézetben 1980. október 11. és 1982. március 7. napja között töltött időszakot is, anélkül hogy erről bármilyen további adatot közölt volna. Az alperes ügyintézője az igénybejelentő lapon jelezte, hogy a felperes munkakönyve és ipari tanulói bizonyítványa is elveszett. Az illetékes nyugdíjbiztosító igazgatóságoktól beszerezte az egyéni nyilvántartó lapokat, illetve megkeresésére a Népjóléti Minisztérium "B" Intézete közölte, hogy a felperes 1980. november 4. és 1982. március 8. napja között javítóintézeti nevelését töltötte, bírói ítélet alapján. Ezen túl a Büntetésvégrehajtás Országos Parancsnokság

Igazgatási Osztálya közölte, hogy a felperes 1980. és 1982. között **"Helység"1-en**, 1983-ban pedig **"Helység"2-n** volt.

A Nyugdíjbiztosító Igazgatóság 1995. március 14. napján kelt határozatában a felperes részére rendszeres szociális járadékot állapított meg, tekintettel arra, hogy munkaképesség-csökkenése össz-szervezeti szempontból 67 % volt, azonban mindössze 7 év 300 nap szolgálati idővel rendelkezett (az akkor szükséges 8 év helyett). A felperes e határozat ellen jogorvoslattel nem élt.

A felperes 2003. január 21. napján ismételten kérelmet nyújtott be rokkantsági nyugdíj iránt, amelyben ismételten megjelölte az **"A"** Intézetben, illetve a **Helység 2-i** Büntetésvégrehajtási Intézetben töltött időszakot. Az alperes megkeresésére a javítóintézet közölte, hogy a növendékek bizonyos feltételek megléte esetén munkafoglalkoztatáson vehettek részt, azonban ezért kapott díjazásukból semmilyen járulék nem került levonásra. Az alperes a 2003. március 4 napján kelt határozatával a felperes kérelmét elutasította, mivel a szükséges szolgálati ideje nem volt meg (amely ekkor már 10 év lett volna). A felperes fellebbezése folytán eljáró hatóság a határozatot helyben hagyta, amelyet a felperes keresettel megtámadott a Szombathelyi Munkaügyi Bíróság előtt. A Szombathelyi Munkaügyi Bíróság 2003. január 14. napján kelt, M.304/2003/10. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította.

A felperes rokkantsági nyugdíj megállapítása iránt ismét kérelemmel fordult az alpereshez, amelyhez ezúttal csatolta a Győri Városi Bíróság Bs.319/2004/3. számú igazolását, miszerint a Győri Járásbíróság Fk.1905/1980/12. számú ítéletét semmisnek kell tekinteni. Az alperes határozatával a felperes kérelmét elutasította mivel nem volt meg a szükséges 10 év szolgálati ideje. A kérdéses időszakot azonban elismerte, annak ellenére hogy az iratok tanúsága szerint a felperes a javítóintézetben egy másik (Győri Járásbíróság Fk.1651/1980/4. szám) ítélet alapján is jogerős büntetés töltött, ami pedig nem esett a semmisségi törvény hatálya alá. A felperes fellebbezése folytán született másodfokú határozat e döntést helybenhagyta, majd az ez ellen benyújtott keresetet a Szombathelyi Munkaügyi Bíróság 1.M.322/2006/4. számú ítéletével elutasította.

Az elsőfokú ítélet jogi indokolása szerint a felperes keresete nem alapos, mivel egyrészt a felperes elmulasztotta a sérelmezett határozat elleni rendes jogorvoslati lehetőségét, másrészt nem sikerült az alperes jogellenes magatartását bizonyítania.

A felperes keresetét arra alapította, hogy az alperes ügyintézője, az 1994. évben benyújtott kérelmével kapcsolatban tévesen tájékoztatta arról, hogy a rokkantsági nyugdíj megállapításához tíz év szolgálati időre lett volna szüksége. Emellett elmulasztotta kellő alaposággal megvizsgálni a kérelemben foglaltakat, így nem tájékoztatta arról sem, hogy kérheti a büntető ítélet semmissé nyilvánítását, ami által a javítóintézetben töltött idő szolgálati időként való elismerése lehetővé vált volna. Ráadásul az eljáró ügyintéző önhatalmúlag jelölte meg a kérelmező űrlapon a rendszeres szociális járadék kategóriát, holott ő eredetileg ezt nem kérte.

Tény, hogy az alperes határozatát (amelyben rendszeres szociális járadékot állapított meg számára) nem fellebbezte meg, így a Ptk. 349.§-ában írt különös kártérítési feltétel - a rendes jogorvoslat benyújtása - nem teljesült.

Ennek ellenére a megyei bíróság úgy foglalt állást, hogy az alperes jogellenes magatartását is vizsgálni kellett, mivel a rendelkezésre álló adatok alapján úgy látta, hogy a sérelmezett alperesi mulasztás a felperes számára, a határozat kézbesítésekor nem volt felismerhető. Az ítélezési gyakorlat szerint pedig nem zárja ki a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igény érvényesítését, ha a fél jogorvoslattal azért nem élt, mivel a határozat számára fel nem ismerhető valótlansága miatt, látszólag nem volt rá nézve sérelmes. A felperes azonban - erre irányuló felhívás, és a jogkövetkezményekre való figyelmeztetés ellenére - nem tudta bizonyítani a kereseti kérelmében foglalt állításait. Nem állapítható meg, hogy a kérelem elintézése során az ügyintézőnek ismerete lett volna a javítóintézeti nevelés alapjául szolgáló ítélet tartalmáról, illetve azt sem, hogy a szolgálati idővel kapcsolatban a felperes téves tájékoztatást kapott volna. Így az alperes részéről jogellenes magatartás nem állapítható meg.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatásával a keresetének történő helytadást. Fellebbezését nem indokolta, a képviselőjében eljáró pártfogó ügyvéd tájékoztatása szerint a felperessel a kapcsolatot felvenni nem tudta, ezért fenntartotta az elsőfokú eljárás során előadottakat.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az ítélet tábla a megyei bíróság ítéletét a Pp. 256/A.§ (1) bekezdésének f) pontja alapján, tárgyaláson kívül elbírálva megállapította, hogy a fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla álláspontja szerint a megyei bíróság a perben a bizonyítási eljárást a szükséges és egyben elégséges körben lefolytatta, az ott beszerzett bizonyítékokat a Pp. 206.§-ának megfelelően helyesen, okszerűen, összességükben értékelve helyes tényállást állapított meg, az abból levont jogi következtetése is érdemben helyes.

Az államigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének akkor van helye, ha a kártérítés általános (Ptk.339.§./1/ bekezdése) és különös (Ptk.349.§./1/ bekezdése) feltételei fennállanak. Az együttes feltételek hiányában a kártérítés megállapítására nem kerülhet sor.

A Ptk. 349.§ (1) bekezdésének értelmében, államigazgatási jogkörben okozott kárért a felelősséget csak akkor lehet megállapítani, ha a kár rendes jogorvoslattal nem volt elhárítható, illetőleg a károsult a kár elhárítására alkalmas rendes jogorvoslati lehetőségeket igénybe vette.

A fentiek alapján állapította meg a megyei bíróság, hogy helyesen a közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítésének a szerződésen kívül okozott károk megtérítéséhez képest (Ptk. 339.§) egy további, különös feltétele is van. Nincs helye ilyen igény érvényesítésének, amennyiben a károsult elmulasztotta a rendelkezésére álló rendes jogorvoslat kimerítését, feltéve hogy a kára e jogorvoslattal elhárítható lett volna.

Jelen perben megállapítható, hogy a felperes, az 1994-ben az alpereshez benyújtott igény alapján indult eljárást, illetve az annak alapján hozott határozatot sérelmezte, azonban ez utóbbi ellen nem vitásan nem nyújtott be fellebbezést. A megyei bíróság által kifejtettekkel szemben az ítélet tábla álláspontja szerint a felperesnek fel kellett ismernie, hogy a

kérdésszerű eljárás és határozat rá nézve sérelmes, így ezen okból a jogorvoslat elmulasztását a felperes terhére kell értékelni.

A későbbi eljárások anyagából és a felperes minden nyilatkozatából az állapítható meg, hogy az "A" Intézetben 1980. október 11. és 1982. március 7. napja között, valamint a **Helység 2-i** Büntetésvégrehajtási Intézetben 1983-ban töltött idő szolgálati időként való elismerését szeretné elérni, illetve rokkantsági nyugdíjat akart kapni. Az alperes azonban az 1994-ben hozott határozatával a fenti időszakot szolgálati időként egyértelműen nem ismerte el, illetve csak rendszeres szociális járadékot állapított meg a felperes részére. Ebből a felperes számára nyilvánvalóvá kellett volna válni, hogy kérelmét az alperes nem teljesítette.

A felperes az 1994. évben meghozott határozat ellen - általa sem vitatottan - fellebbezést nem nyújtott be, így a Ptk.349.§./1/ bekezdésében meghatározott törvényi feltétel hiányában közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránti igényt eredményesen nem érvényesíthet.

Ezért az ítélőtábla a megyei bíróság ítéletét, a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján - a fenti eltérő indokolással - helybenhagyta.

Az ítélőtábla a másodfokú eljárásban pereszes felperes pártfogó ügyvédjének díját a 7/2002. (III. 30.) IM rendelet 5.§-a alapján állapította meg, melyet a felperes személyes költségmentessége folytán az állam visel.

A Pp. 78.§ (1) bekezdése, és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése, valamint 14.§-a alapján a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket és költséget az állam viseli.

Győr, 2010.évi március hó 25. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Vass Mária sk.
előadó bíró

Dr. Lezsák József sk.
bíró